

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 18 päivänä kesäkuuta 2001,****yhteisön sisäistä ja sen ulkopuolelle suuntautuvaa tavarakauppaa koskevien tilastotietojen keräämistä, tuottamista ja levittämistä koskevaan Euroopan laajuiseen verkkoon (Edicom) liittyvien toimien kokonaisuudesta tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 507/2001/EY täytäntöönpanosta***(tiedoksiannettu numerolla K(2001) 1529)**(2001/490/EY)*

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon yhteisön sisäistä ja sen ulkopuolelle suuntautuvaa tavarakauppaa koskevien tilastotietojen keräämistä, tuottamista ja levittämistä koskevaan Euroopan laajuiseen verkkoon (Edicom) liittyvien toimien kokonaisuudesta 12 päivänä maaliskuuta 2001 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 507/2001/EY⁽¹⁾ ja erityisesti sen 3 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Päätöksellä N:o 507/2001/EY perustetaan yhteisön sisäistä ja sen ulkopuolelle suuntautuvaa tavarakauppaa koskevien tilastotietojen keräämistä, tuottamista ja levittämistä koskevan tietoverkon viitekehys.
- (2) Tässä päätöksessä esitetyt toimenpiteet ovat päätöksellä N:o 507/2001/EY vahvistettujen tavoitteiden ja edellytysten mukaisia.
- (3) Samoja tavoitteita seuraten tietyt toimenpiteet toteutetaan keskitetysti, kun taas tietyt toimenpiteet toteutavat tilastotietoja keräävät ja tuottavat jäsenvaltiot.
- (4) Komissio hyväksyy päätöksen N:o 507/2001/EY mukaisesti vuotuisen työohjelman sekä vuotuisen budjettinjakautumisen.

- (5) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3330/91⁽²⁾ perustetun jäsenvaltioiden välisen tavarakaupan tilastointia käsittelevän komitean ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1172/95⁽³⁾ perustetun kolmansien maiden kanssa käytävän tavarakaupan tilastoja käsittelevän komitean lausunnon mukaiset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Liitteessä I olevat toimenpiteet ovat vuoden 2001 työohjelman mukaisesti oikeutettuja yhteisön rahoitukseen tämän päätöksen liitteessä II ilmoitettujen määrien rajoissa.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 18 päivänä kesäkuuta 2001.

Komission puolesta

Pedro SOLBES MIRA

Komission jäsen

⁽¹⁾ EYVL L 76, 16.3.2001, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 316, 16.11.1991, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 118, 25.5.1995, s. 10.

LIITE I

EDICOM-TOIMENPITEET — YLEINEN TYÖOHJELMA

Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, joka on aiempaa parempilaatuinen, edullisempi ja käytettävissä nopeammin sekä vastaa yhteisöjen politiikkojen tarpeita

Vuoden 2001 työohjelmassa tähdätään seuraaviin tavoitteisiin:

1. Pitkälle kehitettyjen estimaattoreiden tuottaminen

Ehdotettujen toimenpiteiden yleinen tavoite on tuottaa Euroopan tasolla (EU ja euroalue) alustavia tuloksia, jotka tyydyttävät niiden aggregointitasolle asetetut vähimmäislaatuvaatimukset. Vertailemalla kuukausittaisia tilastoja (alunperin julkaistut tilastot ja myöhempien tarkistusten myötä saadut tilastot), on mahdollista ennakoita säännöllisesti tarkistettujen tietojen lopullisia arvoja asianmukaisten ekonometristen mallien tai muiden sopivien menetelmien avulla.

2. EU:n ulkokaupan perustilastojen laadun parantaminen

Komission (Eurostat) hiljattain käyttöön ottama poikkeavien arvojen havaitsemiseen kehitetty väline osoittaa, että tehokkuutta parannettaisiin ottamalla käyttöön integroitu ja avoin lähestymistapa EU:n sisä- ja ulkokaupan perustilastojen laadunvalvonnassa. On erityisesti huomattu, että laadunvalvontaan olisi kiinnitettävä enemmän huomiota arvojen, määrien ja arvon yksikköarvojen tilastollisessa tuotannossa. Siksi olisikin aiheellista tehdä yhteenveto jäsenvaltioiden ja komission (Eurostat) perustilastojen laadunvalvontaa varten laatimista menetelmistä, jotta asialle muotoutuisi yhteinen kehys. Tällaista välinettä voitaisiin käyttää tietojen editointiin, epätasaisuuksia tai virheellisiä tilastotietoja toimittavien yritysten valvontaan, tietojen keruun hallinnon integroimiseen sekä puuttuvien tietojen välttämättömään korvaamiseen.

Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on siis parantaa tilastojen laatua ja analysoida sekä jäsenvaltioiden kehittämää menetelmiä kunkin yrityksen toimittamien tietojen valvomiseksi että niitä menetelmiä, joita jäsenvaltiot ja komissio (Eurostat) ovat kehittäneet valvoakseen tietoja aggregoidummalla tasolla, jolloin niitä tarkastellaan tuotekohtaisen ja maantieteellisen luokituksen näkökulmasta. Toivottuina tuloksina on saada perusteellinen arviointi tällä hetkellä käytössä olevista menetelmistä ja toteutettavuustutkimus siitä, voidaanko EU:n tasolla luoda yhteinen kehys.

3. EU:n ulkokaupan tilastojen laadunvalvonnan ja -mittauksen parantaminen

Perinteisesti EU:n ulkokaupan tavaravirrat kuuluvat tullihallinnon viranomaisen vastuualueeseen, joille on kehittynyt aivan oma erityinen toimintakulttuuri. Koska tullihallinto kuuluu oleellisena osana verohallintoon, se käyttää pääasiassa kirjanpidollisia/laskennallisia menetelmiä, joissa tehdään selkeä ero todellisten arvojen ja virheiden välillä. Sen lisäksi useista jäsenvaltioista puuttuu kokonaan laadunvalvontaa, virheiden mittaamista ja ulkomaankaupan tilastojen luotettavuudesta annettavia tietoja sääntelevät perinteet. Tällaista tilannetta ei voida enää mitenkään pitää hyväksyttävänä varsinkaan Intrastatin käyttöönoton jälkeen. Intrastat on suoraan yrityksistä kerättäviin tietoihin perustuva järjestelmä, joka on kiinteässä yhteydessä alviin ja joka kerää tietoja tilastointitarkoituksiin.

Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on korjata edellä esitetty epätydyttävä tilanne parantamalla laadun mittamista, valvontaa ja varmistusta.

4. Tilastotulosten päivittämisen parantaminen

Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on määritellä yhdenmukaistettu päivitysmenettely, jonka tarkoituksena on vähentää tilastojen laatua häiritsevien tekijöiden vaikutusta. Itse asiassa kuukausittaisen tietojen päivityksessä ilmennyt huomattava variabiliteetti rajoittaa EU:n ulkokaupan tilastojen yhtenäisyyttä. Tästä johtuen onkin aiheellista etsiä parhaita menetelmiä tutkimalla etukäteen kussakin jäsenvaltiossa tällä hetkellä sovellettavaa päivittämismenettelyä nimenomaan metodologiselta kannalta ja tarkastelemalla sitä myös julkaisupolitiikan kannalta (julkaisuväli, ajanjakso jne.). Näiden toimien jälkeen ehdotetaan unionin tasolla yhdenmukaistettumpaa menettelyä/lähestymistapaa (joko yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa käytössä oleva "paras" käytäntö tai täysin uusi lähestymistapa).

5. Tilastotulosten oikaisumenetelmien parantaminen

Sekä Intrastatin että Extrastatin yhteydessä jäsenvaltiot soveltavat tiedon keruukynnyksiä, jotta toimijoiden työmäärää rajattaisiin. Tällä hetkellä kynnysten soveltamisen vaatimia oikaisumenetelmiä tai niihin käytettyjä välineitä ei ole yhdenmukaistettu. Jäsenvaltiot ovat kehittäneet erilaisia oikaisumenetelmiä, joiden tehtävänä on korvata ulkokaupan tilastoissa ja erityisesti EU:n sisäisessä kaupassa ilmeneviä aliarvostuksia. Vaikka nämä oikaisut parantavat osaltaan tilastojen laatua korvaamalla liian vähäisiksi ilmoitettuja tietoja, joiden pienuus johtuu vastaamatta jättämisistä sekä siitä, että kauppavaihdon määrät eivät ylitä assimilaatiokynnystä, juuri nämä oikaisut ovat syynä huomattaviin eroavuuksiin jäsenvaltioiden tilastojen välillä, kun otetaan huomioon se, että oikaisumenetelmiä ei ole yhdenmukaistettu. Tämän ongelman selvittämiseksi on tehty jäsenvaltioiden käyttämien menetelmien deskriptiivinen ja komparatiivinen tutkimus. Siinä analysoitiin erityisesti käytettyjen menetelmien erot ja samankaltaisuudet. Tutkimuksesta kävi ilmi, että vaikka menetelmät ovat erilaiset eri jäsenvaltioissa, niissä on kuitenkin huomattavia samankaltaisuuksia.

Jos halutaan löytää parhaimmat käytännöt ja parantaa nykyisiä menetelmiä, on tärkeää toteuttaa simulaatioita eri jäsenvaltioiden yrityksistä peräisin olevilla tiedoilla, jotta voidaan validoida ja ehdottaa jäsenvaltioille ja komissiolle (Eurostat) yhdenmukaistetumpaa lähestymistapaa tai menetelmäkokonaisuutta metodologian, hallinnon, tietotekniikan ja henkilöstön osalta. Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on löytää parhaimmat oikaisumenetelmät ja kehittää käyttäjäystävällinen ja avoin sovellus, jolla voidaan testata korvaavia menetelmiä jäsenvaltioissa.

6. Intrastatissa ilmenevän epäsymmetrian käsittely

EU:n sisäisen kaupan tilastotietojen keruujärjestelmä, Intrastat, tuottaa joukon tilastoja, joissa on havaittavissa epäyhtenäisyyksiä. Pääasiallisina syinä eroihin, joita esiintyy tilastovertailutietoihin nähden, voidaan pitää kahta Intrastat-järjestelmälle luonteenomaista syytä:

- 1) keruujärjestelmässä sovelletaan kynnystä, joka jättää pienet toimijat ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle;
- 2) järjestelmä antaa mahdollisuuden vastaamatta jättämiseen, koska se ei enää perustu tullivalvontaan vaan yritysten suoraan toimivaltaisille kansallisille viranomaisille tekemiin ilmoituksiin.

On myös muita tekijöitä, jotka vaikuttavat arvojen eroihin, kuten luottamuksellisuussäännöt, tavaroiden luokittelu, ilmoituksen tekemisen siirtyminen, väliaikaisten tietojen tallentaminen, päivitysmenettely, kolmikantakauppa jne.

Epäsymmetria muodostaa vakavan ongelman, koska se vaikuttaa euroalueen kauppataaseen, maksutaseen ja kansantalouksien tilinpidon (tilinpito "muu maailma") luotettavuuteen. Epäsymmetria ei koske ainoastaan EU:n sisäistä kauppaa, vaan sitä voi esiintyä myös EU:n ulkokaupan kumppaneita koskevilla tiedoilla.

Jotta edellä esitettyyn ongelmaan löydetäisiin ratkaisu ja jotta eurooppalaisille tiedon käyttäjille (EU, euroalue) tarjottaisiin parempaa palvelua, ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on vertailla ja panna täytäntöön useiden eri menetelmien pohjalta kehitettyjä erityisiä malleja, joiden avulla lähennetään hajanaisia tietoja.

7. Ulkomaankaupan tilastojen yhteensovittaminen

Ulkomaankaupan tilastot ovat tilastoinnin kannalta erityinen ala siinä mielessä, että kahdesta kauppakumppanista kumpikin yhdistää tietonsa toisen kumppanin vastaaviin tietoihin. Maan A tilastoiman viennin maahan B olisi oltava sama kuin maan B tilastoima tuonti maasta A. Todellisuus on kuitenkin toisenlainen. Kahden maan vienti- ja tuontitilastot, jotka koskevat samoja tuotteita samana ajankohtana, poikkeavat toisistaan.

Erot voidaan huomata, kun verrataan vientiä ja tuontia, toisin sanoen käytetään vertailutilastoja. Seuraavaksi on löydettävä erojen syyt ja oikaistava ristiriitaisia tietoja niin paljon kuin mahdollista eli sovitettava niitä yhteen. Lopullisena tavoitteena on tietenkin parantaa kauppatilastojen laatua.

Ulkomaankaupan tilastojen yhteensovittaminen on tilastollisten yhteistyöohjelmien tärkeä osa. Yhteensovittamista tehdään myös tärkeimpien kauppakumppanien kanssa säännöllisesti riippuen käytettävissä olevista voimavaroista ja muista vaihtelevista olosuhteista.

Tilastotieteilijöillä on edessään kuitenkin haasteellinen tehtävä, kun he analysoivat vertailutietoja _ -sovittaakseen kauppatilastoja yhteen. Tässä työssä on käytettävä useita menetelmiä, jotta saadaan yhteinen perusta, esimerkiksi kuljetus- ja vakuutuskulujen, jälleenviennin ja aliarvostukseen liittyvien ongelmien osalta.

Kumppanimaiden kanssa tehty yhteensovittaminen on hyvin tehokas tapa tarkistaa kauppatilastoja ja parantaa niiden laatua. Suunniteltujen toimien tavoitteena on tässä yhteydessä tuottaa tilastollisia menetelmiä ja tietoteknisiä välineitä, joita voidaan soveltaa eri tilanteissa, kun kahden tai useamman kumppanuksen kauppatilastoja sovitetaan yhteen. Kehitetyt välineitä testataan sovitamalla niiden avulla yhteen EU:n ja kahden sen suurimman kauppakumppanin, Kanadan ja USA:n, välisiä kauppatilastoja. Täsmälliset, kiistattomat ja yhteensovitettavat ulkomaankaupan tilastot ovat oleellisia, kun neuvotellaan.

Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, jonka tiedot ovat asianmukaisia ja soveltuvat käyttäjien tarpeiden muutoksiin talous- ja rahaliiton sekä kansainvälisen talousympäristön puitteissa

Vuoden 2001 työohjelmassa tähdätään seuraaviin tavoitteisiin:

1. EU:n ulkokaupan tilastojen tilastosalaisuuden käsittelyn parantaminen

Kerätyt ja levitetyt EU:n ulkokaupan tilastot ovat hyvin yksityiskohtaisia (yli 10 000 tuotetta). Useissa tapauksissa tietojen yksityiskohtaisuus ei ole yhdenmukainen yritysten toimittamia yksittäisiä tietoja suojelevien tilastosalaisuutta koskevien sääntöjen kanssa. Jäsenvaltiot soveltavat kansallisella tasolla tarpeen vaatiessa omia tiedonsalaamissääntöjään ja toimittavat komissiolle (Eurostat) alkuperäiset tiedot sekä näitä tietoja varten myönnetty julkaisutasot.

Nykyiset salaamistekniikat on määritelty jäsenvaltioissa ja niitä sovelletaan suoraan Euroopan unionin ja rahaliiton aggregaatteihin. Tilastollisten algoritmien soveltaminen antaisi mahdollisuuden levittää tietoa unionin tasolla ilman vaaraa yksittäisten tietojen paljastumisesta. Toisaalta Comext-tietokannan käyttäjät eivät ole nykyisin tietoisia tietosalaisuuden mahdollisesta vaikutuksesta tietokannasta haettaviin tietoihin, ja tässä on suuri vaara virhearvointeihin, koska arvioinnit perustuvat vain osittaisiin tietoihin.

Sen lisäksi voi käydä niin, etteivät kansallisella tasolla määritellyt menetelmät ole yhteneväisiä yhteisön tason menetelmien kanssa. Kahdenvälisessä tietojenkulussa tiedot voivat toisessa jäsenvaltiossa olla salaisia ja toisessa puolestaan julkisia. Tällöin yhdessä jäsenvaltiossa salaisiksi määritellyt yksityiskohtaiset tiedot jäävät Euroopan unionin tai rahaliiton tasolla laskettujen aggregaattien ulkopuolelle, kun useissa tapauksissa juuri Euroopan tasoiseen aggregaattiin voitaisiin sisällyttää kansallisia tietoja ilman, että yksittäisten tietojen paljastumisen riskiä on olemassa.

Ehdotettujen toimien tavoitteena on parantaa ja yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden ja komission (Eurostat) yksittäisten tietojen salassapitovelvollisuuden noudattamisessa käytämiä menetelmiä ja samalla varmistaa asianmukaisten tilastojen levitys.

2. EU:n ulkokaupan hintaindeksien kehittäminen

EU:n ulkokaupan hintojen tarkka lyhyen ajan seuranta on erittäin tärkeää talous- ja rahapolitiikan kannalta erityisesti seuraavista syistä:

viennin osalta mitataan Euroopan unionin ja euroalueen tuotteiden kilpailukykyä verrattuna EU:n ulkopuolisiin kilpailijoihin;

tuonnin osalta mitataan tuonti-inflaation vaaraa;

tuonnin ja viennin osalta muodostetaan sopivia ulkokaupan deflaattoreita, joita käytetään esim. tilinpidossa.

EU:n ulkokaupan hintojen mittaamista ei ole vielä yhdenmukaistettu yhteisön tasolla metodologian osalta. Hintatietojen lähteet ovat hyvin erilaisia samoin kuin indeksien laskentamenetelmätkin. Vain muutamassa euroalueen maassa tehdään suoria otantatutkimuksia vienti- ja/tai tuontihintojen seuraamiseksi. Tämä tieto ei ole kuitenkaan riittävä Euroopan tasoisten aggregaattien keräämiseksi EU:ta tai euroaluetta varten.

Indekseistä kaikkein lähimpänä vienti- ja tuontihintoja ovat niin sanotut arvon yksikköindeksit, jotka saadaan kauppatilastoista. Nämä indeksit ovat olemassa sekä viennistä ja tuonnista ja niistä saadaan tietoja tavaravirtojen alkuperä- ja määräraamista. Siten nämä tiedot voidaan aggregoida Euroopan indekseihin EUaa ja euroaluetta varten. Arvon yksikköindekseissä on kuitenkin joitain sisäänrakennettuja puutteita, jotka voivat vakavasti haitata niiden potentiaalista käyttöä edellä mainituissa talous- ja rahapolitiikan analyyseissa.

Tässä yhteydessä ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on nykyisin käytössä olevien kansallisten vienti- ja tuontihintaindeksejä koskevien menetelmien yksityiskohtainen tutkiminen ja analysointi.

Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, jonka tiedot on aiempaa paremmin integroitua yleiseen tilastojärjestelmään ja jotka soveltuvat hallinnossa tapahtuviin muutoksiin

Vuoden 2001 työohjelmassa tähdätään seuraaviin tavoitteisiin:

1. Kaupparekistereiden kehittäminen ja kaupan maailmanlaajuistumisen huomioon ottaminen

EU:n avoimille talouksille EU:n ulkokaupan tilastot muodostavat pääasiallisen tietolähteen, jota käyttävät laajasti hyväkseen ekonomistit, poliittiset päättäjät ja yritysten yhteenliittymät. Näiden tietojen optimaalista käyttöä varten suurin osa käyttäjistä kuitenkin tarvitsee sitä, että tiedot on kytketty yritystilastoihin, joita varten yhteisön tasolla on jo olemassa täydellinen kokoelma muuttujia.

On lisäksi tärkeää toimittaa käyttäjille täydentäviä tietoja, jotka mittaavat kansainvälisten ryhmittymien vaikutusta kauppatilastoihin. Eri kaupparekistereiden ja yritysrekistereiden välisillä kytkennöillä on erittäin tärkeä osa tässä yhteydessä. Jos yritysryhmittymä tunnustetaan yritysrekistereissä, näiden tietojen kytkeminen kauppatilastoihin antaa arvion siitä miten suurta markkinaosuutta ulkomaankaupasta monikansalliset ryhmittymät pitävät hallussaan.

Täyttääkseen nämä tavoitteet komissio (Eurostat) on ehdottanut toimintasuunnitelmaa seuraaviksi viideksi vuodeksi. Suunnitelma jakautuu kahteen pääaiheeseen: kaupparekisterit ja kaupan maailmanlaajuistuminen. Töitä on ehdotettu jatkettavaksi.

— Kaupparekisterit

Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on luoda kaupparekistereiden ja yritysrekistereiden välille kytkentöjä, joiden avulla olisi mahdollista laatia uudenlaisia EU:n ulkokaupan tilastojen analyyseja. Näin olisi myös mahdollista mitata kunkin elinkeinosektorin osuutta kaupasta ottamalla yhdistelmäksi mikä tahansa ilmoitusvelvollinen/kaupapakumppani/tavara. Kauppatilastojen ja -rakenteellisten yritystilastojen välisiä yhteyksiä, kuten esim. kaupan vaikutusta työllisyyteen, voitaisiin myös analysoida.

— Kaupan maailmanlaajuistuminen

Kaupan maailmanlaajuistumisen syvällisten seurauksien osalta on syytä analysoida ja mitata yritysten toimintaa sekä kansallisessa että maailmanlaajuisessa ympäristössä. Tilastotiedot keskittyvät perinteisesti kansainväliseen kauppaan ja vähemmän huomiota on kiinnitetty muihin tärkeisiin rajat ylittäviin yhteyksiin kuten monikansallisten yritysten toimintaan ja ryhmittymän sisäisiin tavaravirtoihin. Tuloksena on, että tilastot eivät kata kaikkea rajat ylittävää taloudellista toimintaa.

Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on tutkia, missä määrin nykyiset EU:n ulkokaupan tilastot voivat olla hyödyksi näiden tietojen keruulle, ja määritellä ne tekniset mukautukset, joita voidaan tehdä nykyisiin järjestelmiin näiden tietojen keruun helpottamiseksi.

2. Extrastatin mukauttaminen ja nykyaikaistaminen

Eniten tilastotietoa EU:n ja kolmansien maiden välisestä kaupasta saadaan tullilmoituksesta (yhtenäinen hallinnollinen asiakirja). Yhtenäisen hallinnollisen asiakirjan tilastollinen hyödyntäminen on kuitenkin ollut rajallista. Tämän vuoksi suunnitellaan käyttäjien tarpeiden arviointia ja tullilmoituksen kokonaisvaltaisempaa hyödyntämistä, jotta saataisiin tilastotietoja useammilta aloilta: rahoitustilastot, verot, tullitoimien soveltaminen, kauppavaihdon luonne jne. Nämä tiedot olisi kerättävä, tarkistettava ja käsiteltävä yhdenmukaistettuja menetelmiä käyttäen ja säilytettävä yleisessä tietokannassa, jota käyttäen voitaisiin laatia erityyppisiä tilastoja tarpeiden mukaan. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä kuljetusmuodoittain eriteltyihin EU:n ulkokaupan tilastoihin ja näiden yhteyksiin kuljetuksia koskevien tilastotietojärjestelmien kanssa. Lisäksi olisi analysoitava ja kehitettävä kauppaneuvottelujen yhteydessä tarvittavia tietoja ja tässä yhteydessä myös Taric-tietokannan (Euroopan yhteisöjen yhtenäistetty tariffi) tilastollisia toimintoja.

Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteina on siis:

- inventoida tullilmoituksessa olevat tiedot, joita ei hyödynnetä tilastollisesti, analysoida tullilmoituksen kokonaisvaltaisemman hyödyntämisen seuraukset tietojen keruu- ja käsittelyjärjestelmälle kansallisen hallinnon tasolla ja levitysjärjestelmän tasolla,
- tehdä tarkka arvio kauppaneuvotteluihin liittyvästä tietojen tarpeesta,
- lisätä Taric-tietokannan tilastollista potentiaalia.

3. Intrastat-järjestelmästä ilmoitusvelvollisille koituvan taakan uudelleenarviointi

Vuosina 1995 ja 1996 komissio (Eurostat) teki kaksi tutkimusta; ensimmäinen tehtiin Intrastatin tietojen käyttäjien keskuudessa ja toinen Intrastatille tilastotietoja toimittavien keskuudessa. 4 700 ilmoitusvelvollista haastateltiin niissä Euroopan unionin kahdessatoista jäsenvaltiossa, jotka olivat EU:n jäsenmaita vuonna 1993, jolloin Intrastat tuli voimaan. Mielipidetutkimuksen tulokset analysoitiin ja julkaistiin huhtikuussa 1996. Julkaisemista seuranneina kuukausina Intrastatjärjestelmän yksinkertaistamishdotuksia tutkittiin SLIM-aloitteen (Sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön yksinkertaistaminen — Simpler Legislation for Internal Market) yhteydessä, mikä johti muutoksiin yhteisön lainsäädännössä.

Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on arvioida uudelleen vuosien 1995—96 tuloksien perusteella Intrastat järjestelmästä ilmoitusvelvollisille koituvaa taakkaa ja selvittää, pitäisikö järjestelmään harkita uusia mukautuksia.

Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, joka parantaa viranomaisille, käyttäjille ja tietojen toimittajille tarjottavaa tilastopalvelua

Vuoden 2001 työohjelmassa tähdätään seuraaviin tavoitteisiin:

1. Tietojen levitys

Ulkomaankaupan tilastojen käyttäjien tarvitseman tiedon on oltava nopeasti heidän saatavillaan. Käyttäjien tarpeisiin sovelletun, mahdollisimman ajantasaisen tiedon nopea levitys tekee Euroopan tilastojärjestelmästä EU:n ja euroalueen ulkoisen ja sisäisen kaupan tietojen parhaan toimittajan. Työohjelman muissa osissa esitetään uusien indikaattoreiden kehittämistä ja nykyisen tiedon parantamista, mutta tässä osassa esitellään tämän tiedon nopeassa levityksessä tarvittavia järjestelmiä ja välineitä. Päätöksen 1999/1719/EY mukaisesti käytetään HVT-ohjelmassa (hallintojenvälinen telemaattinen tietojenvaihto) kehitettyjä yhteisiä yleispalveluja ja -sovelluksia, jos ne osoittautuvat asianmukaisiksi. Seuraavia hankkeita on suunniteltu vuodelle 2001.

Nykyisen ja uudentyyppisen tiedon nopea levitys taataan kehittämällä makrotaloudellista tietokantaa, jossa yhdistetään tuotetta ja kumppaneita koskevien tärkeimpien aggregaattien tieto, jota EKP ja muut ulkomaankauppaa koskevien tietojen käyttäjät tarvitsevat. Nykytilannetta koskevien arvioiden laatimista ("nowcasting") ja muiden toimien yhteydessä kehitettyjä arviointitekniikoita käytetään takaamaan, että tiedot ovat mahdollisimman täydellisiä. Jalostamattomia arvoja koskevien tietojen lisäksi tietokantaan sisältyy kausitasoitettuja ja indeksiä koskevia tietoja.

Toisessa hankkeessa kehitetään tähän tietokantaan perustuvien tulosten nykyaikaista ja joustavaa levittämistä, jossa käytetään standardimuotoja ja -välineitä kuten XML:ää. Niiden avulla tieto voidaan levittää nopeasti joko painetussa muodossa tai Internetin välityksellä.

Jotta voidaan taata, että tietokanta on täysin sen käyttäjien, kuten EKP:n, tarpeiden ja odotusten mukainen, on tärkeää täyttää historiallisissa tiedoissa esiintyvät aukot. Tällaiset aukkokohdat voivat johtua esimerkiksi siitä, että jäsenvaltioista ei ole tietoja saatavilla niiden liittymistä edeltävältä ajalta. Kolmannessa hankkeessa tutkitaan ja kehitetään tuotteita, joilla taataan tietokannan historiallisen osuuden kattavuus.

Neljäntenä hankkeena on EU:n ja euroalueen ulkomaankaupan tiiviin, asiapitoisen ja kiinnostavan analyysin kehittäminen. Analyysi sisältää taulukoita, kaaviokuvia ja tekstiä. Siihen perustuen tuotetaan kahdentyyppisiä julkaisuja: uusimman kauppaa koskevan tiedon säärmöllisiä lyhyitä analyysejä sekä pidempi vuosittainen katsaus EU:n ja euroalueen kaupan rakenteisiin ja kehitykseen.

2. Tavaroiden luokittelussa apuna käytettävien välineiden kehittäminen

Edicom 2 -ohjelman yhteydessä on suunniteltu joukkoa toimia, joiden tarkoituksena on edistää järjestelmien ja tietoverkkojen yhteensopivuutta. Erityisesti on kiinnitetty huomiota tilastotiedon keruussa käytettävien tietokoneohjelmien ja välineiden kehittämiseen silmällä pitäen viranomaisten ja ilmoitusvelvollisten työtehtävien helpottamista.

Tällaisia toimia ovat esimerkiksi sellaisten tiedonkeruumenetelmien käyttöönotto, jotka perustuvat sähköisten tietojen vaihtotekniikoihin, joita voidaan käyttää jäsenvaltioiden välisen tavarakaupan tilastoilmoitusten laatimisessa ja välittämisessä.

Koska tämä keruu toteutetaan koodifioitujen tilastotietojen perusteella, on tässä yhteydessä tärkeää, että EU:n ulkokaupan toimijat saavat käyttöönsä apuvälineen tavaroiden luokittelemiseksi nykyisten luokitusten mukaisesti.

Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on suunnitella ja kehittää yhteinen tietokoneohjelma, jonka avulla voidaan automaattisesti tehdä tavaraluokituksia.

Tämän tietoteknisen tuotteen olisi oltava moduuleista koottava järjestelmä ja yhteensopiva yhteisön tasolla siten, että se olisi yhdistettävissä nykyisiin tiedonkeruuvälineisiin. Sitä olisi myös voitava käyttää kaikilla yhteisön virallisilla kielillä. Mahdollisuus Internet-palvelimen kautta tarjottaviin online -toimintoihin on myös oltava toteutettavissa myöhempana ajankohtana.

3. Metatietojen levitys

Edicom 2 -ohjelman yhteydessä on suunniteltu joukkoa toimia, joiden tarkoituksena on edistää järjestelmien ja tietoverkkojen yhteensopivuutta. Erityisesti on kiinnitetty huomiota sellaisen verkon perustamiseen, jonka tarkoituksena on parantaa viranomaisille, tilastotietojen toimittajille ja tilastotietojen käyttäjille tarjottavaa tilastopalvelua.

Tällaisia toimia ovat esimerkiksi kaikkien EU:n ulkokaupan tilastojen perustietojen ja erityisesti metatietojen kuten nimikkeistöjen ja luokitusten sekä näihin liittyvien tuotteiden tuominen saataville.

Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on suunnitella ja kehittää tietoteknisiä malleja, jotka parantavat tavarakaupan nimikkeistöjä koskevien tietojen saatavuutta ja niiden levittämistä sekä kaikkia muita näiden pohjalta kehitettyjä tuotteita (selittäviä huomautuksia, hakusanoja, aakkosellisia hakemistoja, transponointi- ja korrelaatiotaulukoita jne.), joita voidaan käyttää yhdenmukaisena ja käyttäjäystävällisenä kokonaisuutena.

Näitä tarjottaisiin ensisijaisesti EU:n ulkokaupan tilastojen käyttäjille, jotka toivovat pääsevänsä tutustumaan tilastojen käsitteisiin ja laatimismenetelmiin, mutta myös erityisesti jäsenvaltioiden viranomaisille, jotka käyttävät ja levittävät kansallisella tasolla yhteisön tasolla laadittuja EU:n ulkokaupan luokituksia (Yhteinen nimikkeistö, maa- ja aluenimikkeistö...) sekä näiden pohjalta kehitettyjä tuotteita. Lisäksi niitä tarjottaisiin kaikille niille henkilöille tai organisaatioille, jotka ovat kiinnostuneita nimikkeistötiedostojen tai näihin liittyvien tuotteiden saatavuudesta.

Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, joka perustuu sellaisiin tiedonkeruuvälineisiin, joissa otetaan huomioon viimeisin tekninen kehitys ja pyritään parantamaan tietojen toimittajille tarjottaville toimintoihin

Vuoden 2001 työohjelmassa tähdätään tilastotiedon keruuvälineiden kehittämiseen

Tietojen keruu yrityksissä ja niiden alustava käsittely on ulkokaupan tilastointijärjestelmän perusosa. Yksi Edicom I -ohjelman menestystekijä on ollut useiden yritysten käyttämää Intrastat-järjestelmää varten kehitetyt ja käyttöön otetut keruuvälineet (sähköiset lomakkeet IDEP/CN8 ja IRIS, verkkolomakkeet). Koska tekniikassa ja menetelmissä on tapahtunut paljon muutoksia ja kun otetaan huomioon saatu kokemus, ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena ohjelman ensimmäisessä vaiheessa on:

- taata käytössä olevien välineiden kehittäminen ja käytön jatkuvuus mukauttamalla niitä teknisten ja käytännön vaatimusten mukaisesti,
- ottaa huomioon uudet menetelmiä koskevat vaatimukset,
- ottaa huomioon viestien teknisen standardoinnin kehittyminen,
- taata nykyaikaisten keruuvälineiden käytön edistäminen.

Toimenpiteet, jotka liittyvät integroidun ja yhteensopivan tietoverkon perustamiseen

Vuoden 2001 työohjelmassa tähdätään seuraaviin tavoitteisiin:

Edicom-ohjelma muodostuu menetelmiin ja organisaatioon liittyvistä sekä oikeudellisista ja tietoteknisistä elementeistä, joiden toiminta vaatii yhdenmukaisuutta, integrointia ja synergiaa. Ensimmäiseksi vuodeksi ehdotetut toimenpiteet ovat seuraavat:

1. *Menetelmiä koskevan tietojärjestelmän kehittäminen*

On varauduttava koordinoimaan ehdotetut menetelmäkohtaiset toimet siten, että ne ovat yhdenmukaisia ja tähtäävät tavarakaupan tilastojen integroimiseen paremmin Euroopan tilastojärjestelmään. Näiden toimien on myös liityttävä nykyisiin menetelmiin (mukaan lukien yhteisön säännöstö) ja niitä on täydennettävä didaktisilla oppailla.

Yleisellä tasolla on myös ehdotettu, että kehitetään kattava ja johdonmukainen tietokanta, joka sisältäisi kaikki asiakirjat ja tukisi koko hanketta ja antaisi mahdollisuuden levittää tietoja käyttäjäystävällisesti ja interaktiivisesti uusimman tekniikan avulla.

2. *Nykyisen järjestelmän analysointi*

Edicom-ohjelma muodostuu laajasta valikoimasta toimia, joiden tarkoituksena on nykyaikaistaa ja parantaa yhteisön sisäistä ja sen ulkopuolelle suuntautuvaa tavarakauppaa koskevien tilastotietojen keräämistä, tuottamista ja levittämistä koskevaa Euroopan laajuista verkkoa. Jo ohjelman käynnistyessä ehdotettiin tehtäväksi analyysi kaikista nykyisen verkon muodostavista elementeistä (rakenne, standardit, menetelmät, prosessi jne.). Analyysin avulla varmistettaisiin toimintaohjelman yhtenäisyys ja synergia ja tutkittaisiin, missä määrin voidaan käyttää HVT:n yleispalveluita. Täydentävänä toimena ja tulevia tarpeita silmällä pitäen parannetaan ulkokaupan tilastoja sisältävänä tietokannan (Comext) tiedon varastointimahdollisuuksia ja sen toimintoja ja uusien toimintojen verkon käyttäjille taataan koulutus.

LIITE II

EDICOM-TOIMENPITEET — KUSTANNUSTEN OHJEELLINEN ERITTELY

(tuhat euroa)

	Vuosi 2001
Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, joka on aiempaa parempilaatuinen, edullisempi ja käytettävissä nopeammin sekä vastaa yhteisöjen politiikkojen tarpeita	
— Keskitetyt toimet:	1 556
— Jäsenvaltioissa toteutettavat toimet:	1 683
Belgia	167
Tanska	210
Saksa	155
Kreikka	50
Espanja	271
Italia	121
Luxemburg	4
Alankomaat	84
Portugali	154
Suomi	132
Ruotsi	115
Yhdistynyt kuningaskunta	220
Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, jonka tiedot ovat asianmukaisia ja soveltuvat käyttäjien tarpeiden muutoksiin talous- ja rahaliiton sekä kansainvälisen talousympäristön puitteissa	
— Keskitetyt toimet:	481
— Jäsenvaltioissa toteutettavat toimet:	673
Belgia	19
Tanska	55
Saksa	80
Kreikka	142
Italia	64
Itävalta	25
Portugali	28
Suomi	86
Ruotsi	99
Yhdistynyt kuningaskunta	75
Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, jonka tiedot on aiempaa paremmin integroitu yleiseen tilastojärjestelmään ja jotka soveltuvat hallinnossa tapahtuviin muutoksiin	
— Keskitetyt toimet:	531
— Jäsenvaltioissa toteutettavat toimet:	318
Saksa	60
Kreikka	56
Italia	30
Portugali	79
Suomi	63
Ruotsi	30

(tuhat euroa)	
	Vuosi 2001
Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, joka parantaa viranomaisille, käyttäjille ja tietojen toimittajille tarjottavaa tilastopalvelua	
— Keskitetyt toimet:	1 038
Toimenpiteet, jotka liittyvät sellaisen tietoverkon perustamiseen, joka perustuu sellaisiin tiedonkeruuvälineisiin, joissa otetaan huomioon viimeisin tekninen kehitys ja pyritään parantamaan tietojen toimittajille tarjottavia toimintoja	
— Keskitetyt toimet:	629
— Jäsenvaltioissa toteutettavat toimet:	1 155
Belgia	5
Tanska	29
Kreikka	148
Espanja	91
Ranska	73
Irlanti	92
Luxemburg	6
Alankomaat	268
Portugali	132
Suomi	101
Ruotsi	102
Yhdistynyt kuningaskunta	108
Toimenpiteet, jotka liittyvät integroidun ja yhteensopivan tietoverkon perustamiseen	
— Keskitetyt toimet:	1 220
Toimenpiteet, jotka liittyvät tekniseen ja hallinnolliseen apuun sekä tukitoimiin	630
Yhteensä	9 914